

Onderwaterfotografie

De driehoek tot succesvol onderwaterfotograferen:

Onderwaterfotografen Els Van Den Borre en Bruno Van Saen maakten hun eerste openwaterduik in november 2004. Amper 4 jaar later, in november 2009 om precies te zijn, nam dit Belgische koppel deel aan hun eerste wedstrijd onderwaterfotografie. En nu, net nog geen zes jaar later, hebben zij ondertussen een palmares vergaard van meer dan 70 top 3 plaatsen in zowel nationale als internationale onderwaterfotografiewedstrijden.

Wij vroegen hen: '**Wat zijn de geheimen achter jullie succes?**'

Er zijn geen geheimen, toch niet bij ons! Maar het maken van schitterende onderwaterfoto's vereist nu eenmaal veel meer kennis dan het maken van prachtige beelden boven water. Om mooie onderwaterfoto's te maken heb je de perfecte balans nodig in wat wij noemen, onze 'Driehoek tot succesvolle onderwaterfotografie'.

Gebaseerd op het idee van de voedselpiramide, hebben wij onze driehoek onderverdeeld in zeven horizontale lagen.

LAAG 1: DUIKTECHNIEK

De eerste laag en meteen ook de basis tot het maken van onderwaterbeelden is je 'Duiktechniek'. Beginnende onderwaterfotografen zullen al vrij snel merken dat een goed drijfvermogen essentieel is voor het maken van schitterende foto's. Vooral bij macrofotografie zal iedere kleinste beweging het onderwerp snel uit de focus plaatsen, met een onscherp beeld als resultaat. Je zult versteld staan hoe een goede duiktechniek, en vooral een perfect drijfvermogen de kwaliteit en scherpte van je beelden zal doen toenemen. Eén van de meest gemaakte fouten - zelfs door gevorderde duikers - is de hoeveelheid lood die ze meenemen en de hoeveelheid lucht in hun longen. Hoe meer gewicht een duiker gebruikt, hoe meer lucht hij of zij nodig zal hebben. Deze hoeveelheid lucht - in de longen en het trimvest - neemt voortdurend toe of af, en maakt het ons toch zo moeilijk om ons drijfvermogen perfect onder controle te krijgen. Veel onderwaterfotografen proberen zelfs het zweven in het water te vermijden door op de bodem te gaan liggen. Naar ons idee vergeten deze duikers, bij elke kleine beweging die zij maken op zanderige bodems, dat ze het onderwaterleven verstoren. Daarbij maken ze zelf hun eigen zweefvuil en dat zie je later duidelijk terug op de foto's.

Tip: Oefen en train je duiktechniek en drijfvermogen in een zwembad, beperk je hoeveelheid lood, vermijd om op de bodem te gaan liggen en probeer normaal te ademen bij het maken van je onderwaterfoto's.

LAAG 2: FOTOGRAFIEKENNIS

De tweede pijler in onze driehoek is je 'Fotografie kennis'. Diafragma, sluitertijd, ISO-waarde, witbalans, ... Als deze termen jou niet bekend in de oren klinken, moet je dringend een cursus fotografie volgen. Onze grootste uitdaging onder water is zweefvuil. Het is dus enorm belangrijk dat je begrijpt hoe je jouw flitsers dient te plaatsen onder water om foto's te maken zonder al te veel zweefvuil. Persoonlijk kennen Els en ik niet alle technische details van elk type camera en lens. Ik zei ooit: 'We weten perfect hoe we met de auto moeten rijden en hoe we op de weg moeten blijven, maar we weten totaal niet hoe het komt dat de wielen gaan draaien en hoe de motor wordt aangestuurd'. Op dit moment gebruiken we onze camera zoals we met de auto rijden én daarbij precies weten hoe dit werkt. Voor elke lens die we gebruiken, weten we heel goed welke instellingen op de camera en welke flitssterkte we moeten gebruiken om de foto te maken die we in gedachten hebben. Gebruik dit in combinatie met een degelijk drijfvermogen en een correcte plaatsing van je flitsers, en je memory kaartjes zullen al snel vol staan met scherpe en correct belichte onderwaterfoto's.

Tip: Leer de basisinstellingen kennen (diafragma, sluitertijd, ISO, witbalans) die passen bij je lenzen. Let op de positie van je flitsers, kruip onder je onderwerp, ga dichtbij, denk aan de compositie, richt de camera lichtjes opwaarts en druk dan pas af ... en je maakt een schitterende foto.

LAAG 3: WEDSTRIJDMENTALITEIT

Mensen die beschikken over een 'Wedstrijdmentaliteit' proberen altijd om de uitblinker te zijn. Ze proberen om steeds beter te worden en gaan vaak op zoek naar nieuwe uitdagingen. Dit brengt creativiteit met zich mee wat we later terug vinden in hun foto's. En, unieke beelden worden soms sneller beloond in onderwaterfotografiewedstrijden. In mijn jeugd jaren (heel lang geleden dus) deed ik aan competitie wielrennen en werd ik daarnaast meerdere malen provinciaal kampioen karate. Ik werd geboren met de 'Olympische gedachte'. Maar het belangrijkste deel van onze derde laag in onze driehoek is: laat de moed niet te snel zakken en zoek de wil om steeds te verbeteren. Vraag raad en feedback aan ervaren fotografen, maar vooral, probeer advies te aanvaarden van zowel beginnende als gevorderde fotografen en beschouw dit vooral niet als kritiek.

Tip: Wees kritisch op jezelf en wees enorm selectief in je foto's. Tracht steeds een nog betere foto te maken, blijf geconcentreerd en 'watch and learn' (kijk en leer) van andere fotografen.

LAAG 4: ERVARING EN AANLEG

De vierde stap in onze driehoek is 'Ervaring en aanleg'. Hoe meer je duikt, hoe meer foto's je onder water kunt maken, hoe beter je zal worden! Maar sommige personen proberen zelfs niet om beter te worden. Zij zijn steeds blij met de foto's die ze maken. Volgens ons missen ze de 'drive' om verder te gaan en 'wow'-beelden te maken. Natuurlijk zullen er - spijtig genoeg - altijd mensen zijn die het niet van nature hebben meegekregen. Zij hebben het gewoon niet en missen een oog voor compositie en lay-out. Toch kun je de kwaliteit van je beelden enorm de hoogte in jagen, enkel en alleen al door de regels van de compositie toe te passen. Regels die vaak over het hoofd worden gezien en worden vergeten! Ervaren duikers weten waarschijnlijk wel dat iedere beweging schuwe diertjes laten schrikken. Ervaren fotografen zouden onmiddellijk moeten weten welke positie, of welk gedrag een schitterend beeld kan opleveren van het diertje dat zij voor de lens krijgen.

Tip: Kijk naar foto's van andere fotografen, kopieer en probeer ook de beelden te maken die jij leuk vindt. Kruip langzaam dichterbij, blijf kalm en beperk je bewegingen onder water. En wanneer de tijd rijp is, zal je jouw eigen stijl van fotograferen gaan ontwikkelen.

LAAG 5: MATERIAAL

Onze vijfde laag gaat over 'Materiaal'. Degelijk materiaal is noodzakelijk! Maar denk niet dat het de camera is die de schitterende foto maakt. Jij bent de fotograaf! Jij bent de Michelangelo! Wij hebben fotografen met een relatief goedkoop compact cameraatje betere foto's zien maken dan gevorderde DSLR-gebruikers. Wij, mensen, zijn allemaal verschillend. Wij hebben ieder onze eigen visie en kijk op iets. Els en ik fotograferen steeds dezelfde diertjes, en toch zijn onze beelden verschillend. Maar, één van onze belangrijkste regels over het materiaal is dat je moet weten hoe je de camera moet bedienen wanneer deze in het onderwaterhuis zit. Het bedienen van je duikmateriaal, het trimvest en het cameramateriaal moet een automatisme worden, net als het sturen van je auto.

Tip: Leer je camera te bedienen wanneer deze in de behuizing zit. Investeer af en toe in nieuw materiaal.

LAAG 6: BIOLOGIE

De mariene biologie bestudeert alle organismen die leven in onze oceanen. Als onderwaterfotograaf zal je snel merken dat je een enorm voordeel hebt wanneer je weet waar en hoe de diertjes leven. Als je gids of buddy je iets aanwijst, moet je weten welk gedrag je kunt verwachten. En zo zal je voorbereid zijn om de foto te maken die je voor ogen hebt. Wanneer je onze zesde pijler, 'Biologie', onder de knie hebt, zal je veel gemakkelijker zelf de diertjes vinden en klaar zijn voor de perfecte foto.

Tip: Maak je huiswerk voordat je op vakantie gaat! Weet wat je kunt verwachten en zoek naar endemische soorten (diertjes die eigen zijn aan de locatie).

LAAG 7: GELUK

En uiteindelijk, op de top van onze driehoek tot succesvolle onderwaterfotografie, staat de zevende en laatste pijler: 'Geluk'. Natuurlijk heeft iedereen een portie geluk nodig om een schitterende foto te maken. Maar... wat denk je dat er zal gebeuren als we dit geluk geven aan een beginnende duiker of beginnende onderwaterfotograaf? Zal hij of zij hiermee een 'wow'-foto kunnen maken? Wij koppelen geluk aan geduld. Wanneer je tijd doorbrengt met een dier en het met rust laat, word je vaak beloond met natuurlijk gedrag. En de geroutineerde fotograaf weet dan precies wat hij/zij moet doen! De instellingen op de camera en flitsers staan op tijd correct ingesteld, en dan is het enkel de kunst om te wachten, wachten, ... tot het moment dat je een 'behaviour shot' (een foto waarop het gedrag van het dier vastgelegd werd) kunt maken, of je duikfles bijna leeg is en naar de oppervlakte moet.

Tip: Raak zeedieren niet aan en stop de duikgidsen wanneer ze het diertje in een betere positie willen plaatsen. Spendeer wat tijd bij het beestje, laat het wennen aan je aanwezigheid en je zult veel sneller het natuurlijke gedrag kunnen

bewonderen. Zorg tijdens het wachten dat je voorbereid bent voor het maken van die perfecte foto.

TOT SLOT

Iedereen kan een 'lucky shot' maken! Maar zodra je voldoet aan alle lagen in onze driehoek, zijn wij er zeker van dat ook jij schitterende onderwaterfoto's kan maken. Het zullen niet langer 'lucky shots' worden genoemd! Voor ons zijn er dus geen geheimen om het perfecte beeld te maken. Het gaat enkel over de manier hoe jij onze driehoek tot succesvolle onderwaterfotografie beheerst.

Tekst: Bruno Van Saen

Foto's: Bruno Van Saen & Els Van Den Borre

OVER ELS EN BRUNO

Els Van Den Borre en Bruno Van Saen begonnen met de duiksport in november 2004. Een paar jaar later namen zij voor het eerst foto's onder water. Al snel namen ze deel aan nationale- en internationale onderwaterfotografiewedstrijden. Op hun palmares staan ondertussen al meer dan 70 bekroningen.

Els Van Den Borre is Belgisch CMAS 1*Instructeur en kinesitherapeut. Ze startte met een Fuji FinePix F30 compact camera. Vandaag fotografeert zij met een DSLR Nikon D800. Bruno Van Saen werkt binnen de Belgische ICT-sector als functioneel en performance analist. Sinds kort fotografeert hij met een DSLR Nikon D810.

Ze maken al verschillende jaren gebruik van Hugyfot onderwaterbehuizingen. Zij staan terecht achter dit unieke product van Belgische makelij en werden daarom recent uitgeroepen tot Hugyfot-ambassadeurs.

In hun reisverslagen proberen Els en Bruno allereerst hun persoonlijke gevoelens neer te schrijven en geven ze jou soms aanbevelingen of advies in verband met het plannen van je volgende vakantie of het maken van je onderwaterfoto's.

Websites: www.brunovansaen.be , www.elsvandenborre.be

<Foto Els> <Foto Bruno>